

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE—DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—ECONOMIE POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ SUB CONDUCEREA D-LEI

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. OERBAN, G. MEITARI,
N. POLIZU-MICSUNESTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
SECRETAR DE REDACȚIE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

G. Budis.—*Legiuirea Agrară.*—Ce exproprieri sunt definitive în fața comisiunilor de Ocol?

Jurisprudența Română.—*Inalta Curte de Casație și Justiție, secția I.*—Punere în posesie.—Contestație.—Executarea lucrărilor.—Recurs în anulare.—Neadmisibilitate. (Direcția Generală C. F. R. cu Max Stein).

Secția II (Complexul Ardelean).—Divorț.—Părăsirea domiciliului conjugal. (Maria Pența cu Ion Pența).

Curtea de Apel din București, secția IV.—Execuție silită.—Vânzare imobiliară.—Contestație.—Anularea alfitelor și publicațiilor. (N. Bosnief Paraschivescu cu N. D. Cocea).

Tribunalul Județului Tecucl.—Interdicție.—Persoană Moartă.—Acte cu titlu oneros.—Atăcare în nulitate. (Gheorghe Enache cu Catinca V. Enache).

LEGIUIREA AGRARĂ

Ce exproprieri sunt definitive în fața comisiunilor de ocol?

Chestiunea își are importanța ei netăgăduită. Exproprierile definitive, scăpând revizuirii actualelor comisiuni, instituite prin legea agrară, e necesar, înainte de toate, să se lămurească bine cari sunt, pentru a se evita greșeli prezente și dificultăți posibile în viitor.

Articolul 2 din legea agrară, vorbind de exproprierile făcute până la votarea ei, spune: „Pământul expropriat pe baza decretului-lege 3697 din 1918 și prin aplicarea scării progresive anexată lui, este definitiv expropriat...”.

Pentru înțelegerea exactă a acestui articol, e nevoie să reamintim că decretul-lege 3697/918, are două soiuri de dispoziții pentru realizarea exproprierelor enunțate. Pentru două milioane de hectare, din moșiile mai mari de 100 ha. pământ cultivabil, se întreprinde sistemul scării progresive, care face parte integrantă din decret (art. 6 și 8). Peste aceste două milioane de hectare și fără mijlocirea scării progresive, se expropriează în întregime pământul rural al streinilor, al absentiştilor, cel cultivabil al persoanelor morale (art. 5) și în regiunile de munte, suprafețele necesare pășunelor comunale (art. 17).

Rezultă de aci, că pe baza decretului 3697/918,

avem două feluri corespunzătoare de exproprieri unele obținute prin aplicarea scării progresive și altele cu excluderea scării progresive, dar prin aplicarea unor stipulațiuni principale. Definitive, conform art. 2 din legea agrară, sunt numai cele două milioane hectare, prin aplicarea scării progresive, din moșiile cu mai mult de 100 ha. în virtutea art. 6 și 8 din decret. Restul operațiilor făcute pe baza decretului-lege 3697/918 și prin aplicarea celorlalte dispoziții (art. 5 și 17), nu a scării progresive, nu sunt definitive.

În afară de înțelesul precis al articolului 2, mai găsim două argumente puternice, în susținerea acestui interpretări:

1. Dispozițiunile principale din art. 5 și 17 ale decretului 3697/918, au suferit modificări în legea agrară și legea pășunelor comunale.

2. Argumentul de text din art. 37, diviziunea III, punctul 1, legea agrară, care vorbind de atribuțiunile comisiunilor de ocol, spune: „se pronunță în primă instanță asupra situației, întinderii și calității terenului supus exproprierii, conform legii de față, peste exproprieria făcută prin aplicarea scării progresive din decretul 3897/918...”.

E categoric. Comisiunea de ocol trebuie să se pronunțe în primă instanță asupra tuturor exproprierelor realizate prin aplicarea articolelor 5 și 17 din decretul-lege 3697/918, considerând ca definitive numai pe cele obținute prin aplicarea articolelor 6 și 8 din acest decret.

Se naște de aci o chestiune. Sunt comisiuni cari interpretând eronat art. 2 din legea agrară, au luat ca definitive toate exproprierile făcute pe baza decretului-lege 3697/918. Ce se întâmplă?

Se prezintă obicinuit două situații:

1. Comisiunea de ocol n'a lucrat nimic, crezând că se găsește în fața unei operațiuni definitive, acolo unde în realitate trebuia să revizuiască. Nu e nici un text și nici o rațiune, care să împiedice comisiunea

de-a lucra de-acî înainte, chiar dacă  si considerase sf r site toate atribu iunile  i se dizolvase de fapt.

2. Comisiunea a lucrat, constat nd că are de aface c'o expropriere definitivă. In acest caz, prima instan a s'a pronun at  i r m ne comisiei jude ene, sezise prin apelul vreunei p r i, să îndrepte gre ala.

In situa ii mai complicate e necesar avizul comitetului agrar.

G. Budi 
Judecător C mpina

JURISPRUDENȚA ROMAN 

INALTA CURTE DE CASATIE  I JUSTITIE

Sec ia I

Audien a de la 16 Iunie 1922

Pre eden ia D-lui G. V. Buzdugan, pre edinte

Directiunea generală a C. F. R. cu Max Stein

PUNERE IN POSESIE.—CONTESTATIE.—EFECTUAREA OPERATIUNILOR,
DE PUNERE IN POSESIE.—RECURS.—NEADMISSIBILITATE.—ART. 795
922, 967  I 1433 PR. CIVILĂ RUSĂ.

Potrivit art. 1433  i urm. pr. civilă rusă, este deschisă ter elor persoane calea contestatiunii in contra opera iunilor de punere in posesie la tribunalul care a ordonat aceste operațiuni, recursul in anulare la Inalta Curte de Casatie, fiind admisibil numai c nd se atacă jurnalul tribunalului in ce priveste luarea măsurilor de conservare, iar nu c nd se tinde la anularea opera iunilor de punere in posesie efectuate ca urmare a măsurilor de conservare.

No. 648.—Respins recursul făcut contra jurnalului No. 7039/921 al Trib. Chi in u s. I. de către Directiunea Generală a C. F. R. dat in proces cu Max Stein, administratorul averii din Basarabia a societ ii „Nobel Freres” din Petrograd.

S'a citit raportul d-lui consilier Al. Alessiu.

S'au ascultat: D-l avoc t R. Bofntineanu, din partea intimatului, in combaterea motivelor de casare.

Curtea, deliberând,

Asupra recursului făcut de directia Generală a C. F. R. in contra jurnalului No. 6039 din 7 Noiembrie 1921 a Trib. Chi in u s. I. dat in proces cu Max Stein, ca administrator provizoriu al societ ii de produse petrolifere „Fra ii Nobel”.

Având in vedere jurnalul atacat cu recurs, din care rezultă că Max Stein, fost procurator al firmei „Fra ii Nobel”, societate de produse petrolifere in Rusia, a intervenit la Trib. Chi in u cu arătarea că averea apar in nd acestei societ ti, aflătoare in diferitele jude e din Basarabia, este pe cale a se risipi, firma ne mai având nici un reprezentant in Basarabia din cauza evenimentelor din Rusia, cer nd in consecin a luarea de măsuri, pentru conservarea acestei averi.

Că, Tribunalul, constat nd că nici un text din proc. civilă rusă nu prevede luarea de măsuri in asemenea cazuri, dar că, prin analogie  i pe temeiul sentin elor No. 58  i 92 213 ale Senatului Oc rmuitor rus, care au autorizat asemenea măsuri pentru conservarea averilor acelorora cari, din motive independente de voin a lor, nu au avut posibilitatea de a- i administra averea  i având in vedere art. 286 pr. civ., a admis prin jurnalul No. 6039 din 7 Noiembrie 1921 cererea, numindu-l pe Max Stein ca administrator provizor asupra averii din Basarabia, apar in nd firmei sus arătate;

Că, pentru punerea in lucrare a măsurilor de conservare, Trib. Chi in u a intervenit la Trib. B l i, Tigina, Hotin pentru inventarierea  i predarea averii in primirea lui Stein, ceea ce s'a  i efectuat prin corpul Port reilor respectivi.

Ca, Directiunea Generală a C. F. R. găsindu-se vătămată prin aceste măsuri de executare, a intervenit la 26 Noiembrie 1921 la Trib. Chi in u, cer nd ca dispozi iunile jurnalului No. 6039 921 să fie precizate in sensul că, Max Stein să fie trimis numai in posesia averii Soc. „Fra ii Nobel”, care se g seste in părăsire, nu si asupra bunurilor aflate pe proprietătile C. F. R., asupra căror C. F. contestă orice drept societ tii, ar t nd in această privin a că afl ndu-se prin diferite gări din Basarabia, rezervoare de petrol, instalate acolo  i rămase dela Ad-tia rusească, iar acum Max Stein pretinz nd că ele apar in firmei „Nobel”, a fost pus in posesiunea unora din ele, de i aceste rezervoare  i constructiuni afl ndu-se pe terenul C. F. R., este de presupus, p n  la proba contrarie, că au apar inut proprietarului terenului, deci Administratiunii C. F. ruse, astfel că astăzi apar in Statului roman.

Că, Tribunalul, prin jurnalul No. 7199 921, respinge că r u îndreptată această cerere a Directiunii Generale a C. F. R., motiv nd că jurnalul No. 6039 921 nu poate fi considerat ca o ordonanța presidential  put nd să fie atacată cu apel la complectul Tribunalului  i ca atare directiunea C. F. R. nu se poate sprijini in sustinerea ei pe dispozi iunile art. 66 bis pr. civ.; că, mai adoag  Tribunalul, chiar dacă jurnalul s'a dat după dispozi iunile din pr. civ. rusă, calea de reformare era apelul la Curte, conform art. 786  i urm. pr. civ. rusă, iar nu inaintea complectului Tribunalului.

Având in vedere că, in contra jurnalului No. 6039 921 Dir. C. F. R. f c nd  i apel particular la Curtea din Chi in u, in acest apel nu s'a pl ns de numirea lui Stein ca Ad-tor asupra averii firmei „Nobel”, ci de modul cum se execută punerea in posesie, pentru că Stein a fost pus  i in posesiunea rezervoarelor, etc., după teritoriul C. F.; că Curtea

respinge acest apel motivând că jurnalul No. 6039/921 nu cuprinde de cât numirea lui Stein ca administrator provizor; că această măsură nu atinge, după chiar arătarea recurentei, întru nimic interesele sale, astfel că apelul este fără interes, rămânând ca Dir. C. F. R. să atace pe căile legale punerea în posesie care o vatămă.

Că, în urma acestora, C. F. R. a atacat jurnalul No. 6093/921 al Trib. Chişinău şi cu prezentul recurs, cerând Inaltei Curţi modificarea lui şi anularea actelor prin care Dir. Generală a C. F. R. a fost deposedată, prin executarea acelui jurnal de bunurile ce-i aparţin, căci printr'ansul s'ar fi dat lui Stein posibilitatea ca, fără nici o dovadă, prin simplă petiţiune pe cale graţioasă, să obţină pentru firma „Nobel” proprietatea şi folosinţa unor bunuri, obligând astfel C. F. R. să recurgă la o acţiune în revendicarea lor.

Considerând că astfel cum este formulat prezentul recurs, prin el nu se tinde la anularea măsurii prin care Trib. Chişinău numeşte pe Max Stein administrator provizoriu al averii firmei „Fraţii Nobel”, ci operaţiunile de punerea lui în posesiune, efectuate ca o urmare a acestei numiri; că, însă, jurnalul No. 6093/921 nu cuprinde de cât admiterea cererii de a se lua măsurile de conservarea acestei averi şi imputernicirea judiciară dată lui Stein; că, calea de atac în contra operaţiunilor de punere în posesiune, singurele care, după cum o arată, o vatămă, Dir. C. F. R. o avea reglementată de dispoziţiunile art. 1433 şi urm. pr. c. rusă, care o admite şi în favoarea terţelor persoane, cum este Direcţiunea, după normele prevăzute de art. 922-967 pr. civ. rusă, potrivit cărora asemenea contestaţiuni trebuiesc adresate Trib. iar anularea prin recurs, potrivit art. 795 pr. civ., de care se foloseşte astăzi, ar fi putut fi cercetată de înalta Curte numai dacă se atacă jurnalul Tribunalului în ce priveşte luarea măsurilor de conservare şi numirea lui Stein ca administrator.

Că, întâmpinarea făcută de Dir. C. F. R. prin cererea dela 26 Noembrie 1921, adresată Trib. are tocmai caracterul unei asemenea contestaţiuni, urmând ca, dacă mai este în termen, să şi-o valorifice pe calea apelului în contra jurnalului No. 7199/921.

Că, pentru toate aceste consideraţiuni, recursul de faţă devine nefundat şi are a fi respins.

Pentru aceste motive, respinge.

INALTA CURTE DE CASATIE ŞI JUSTITIE

Secţia II-a

(Complectul Ardelean)

Audienţa dela 12 Iunie 1922

Preşedenţia D-lui C. Chiseliţă, consilier.

Maria Penţa cu Ion Penţa

DIVORŢ — PĂRĂSIREA DOMICILIULUI CONJUGAL — CONDIȚIUNI PENTRU A PUTEA ÎNTEMEIA O ACȚIUNE PENTRU DESPĂRTENIE. — ART. 85 ŞI 77 P. A. LEGEA MATRIMONIALĂ.

Pentru ca soţul reclamant să poată, pe baza art. 77, paragraful a din legea matrimonială, să ceară desfacerea căsătoriei pentru motivul părăsirii domiciliului conjugal, trebuie ca soţul reclamant să fi fost părăsit intenţionat şi din cauze injuste de soţul pârât, şi invitarea soţului reclamant către soţul pârât ca acesta să revie la viaţa conjugală, să fie întemeiată pe o voinţă serioasă de a continua viaţa conjugală şi să nu fie făcută numai cu scopul de a putea constitui un motiv de divorţ.

No. 143. — Admis recursul făcut de Maria I. Penţa contra deciziei Curţii de Apel din Timişoara No. 716/921 în proces cu Ion Penţa.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier N. Stănilă. Părţile au lipsit.

Curtea, deliberând,

Asupra motivelor de recurs:

„Violaarea art. 85 şi 77 p. a. L. M., prin faptul că instanţa de apel a dat hotărârea, trăgând concluziuni greşite din starea de fapt constatată, cum şi prin interpretarea eronată a articolelor menţionate”.

Având în vedere că din actele din dosar se constată faptul că soţul reclamant, după o viaţă conjugală întreruptă de un interval mai lung de 6 luni, a provocat pe soţia sa prin mandat judecătoresc ca aceea, în termen de 15 zile, să restituie viaţa conjugală şi că, după expirarea acestui termen, soţul a intentat contra soţiei sale acţiune de divorţ, pe motiv că aceasta, nesatisfăcând provocării judecătoreşti, s'a făcut vinovată de cauza de divorţ a părăsirii fără credinţa, prevăzută în art. 77 p. a. L. M.;

Având în vedere că instanţele de fond au constatat în fapt în decursul dezbaterii meritorice a cauzei: că pârâta a încercat să satisfacă mandatului judecătoresc, prezentându-se în termen, însoţită de trei martori la reclamant şi declarând că e dispusă să continue viaţa conjugală cu soţul său; că reclamantul a respins oferta pârâtei, cu observarea că nu are lipsă de ea, să se duca de unde a venit; că soţul trăia pe acel timp în concubinaj cu o altă femeie; că pârâta în cursul întregii proceduri, nu a făcut faţă de soţul său nici cerere reconvenţională şi nici pe cea prevăzută în art. 85 al. 3. L. M., declarându-se constant pentru susţinerea căsătoriei şi restituirea vieţii conjugale; în fine, ca între părţi a mai fost anterior un proces de pensie alimentară, intentat de soţie contra soţului său care s'a stârşit cu respingerea acţiunii pe motiv că soţia s'a făcut nedemnă de sprijinul soţului ei prin purtarea-i necuvincioasă.

Astfel fiind;

Considerând că din dispoziţiile art. 77 L. M. este fără îndoială că acest motiv de divorţ numai în acel caz poate fi invocat cu succes în proces, dacă soţul reclamant a fost părăsit intenţionat şi din cauze injuste de soţul pârât;

Dacă întreruperea vieții conjugale a durat cel puțin 6 luni și dacă cel părăsit înainte de a pune în curgere procesul, a provocat pe soțul părăsitor să restituie viața conjugală într'un anumit termen și dacă cel provocat refuză sau expres sau tacit să satisfacă acestei provocări, bine înțeles refuzul său să fie nejustificat.

Considerând că atât provocarea de a restitui viața conjugală din partea reclamantului, cât și răspunsul soțului provocat trebuie să-și aibă temeiul în voința serioasă de a-și restitui viața conjugală, deci, ca soțul reclamant să primească îndărăt pe cel provocat, fără considerare la cele petrecute anterior și cunoscute acestuia, ca niște fapte date uitării și iertate, ceea ce e urmarea firească a unei provocări serioase a restituirii vieții conjugale, asemenea și soțul provocat să voiască serios a continua viața conjugală.

Având în vedere că, în speță, soțul reclamant a provocat soția să restituie viața conjugală în timpul când trăia în concubinaj cu o altă femeie.

Că, la prezentarea soției de a continua viața conjugală, nu numai că nu a încetat de a continua concubinajul, din contră, a denegat primirea în casă a soției legitime, fără motiv, ceea ce e o evidentă dovadă de lipsa seriozității de a restitui viața conjugală, fiind prin această procedură a ajunge în posesiunea unui motiv de divorț, în caz de refuz din partea soției.

Având în vedere că, în ceea ce privește pe soția provocată, nu există nici un indiciu din care s'ar putea trage concluzia că ar fi lucrat în lipsa unei voințe serioase de restituire a căsătoriei, de oarece împrejurarea că cu ocaziunea prezentării sale a fost însoțită de martori și că la instanța de apel nu s'a prezentat, nu poate forma baza unei presupuneri că ar fi lucrat în lipsă de voință serioasă, fiind prima procedură o dispozițiune de precauțiune care s'a dovedit în speță chiar folositoare, fiindcă reclamantul a rămas în lațul acestor dovezi, pe lângă aserțiunea că pârâta n'a satisfăcut legii neprezentându-se în termenul legal, iar a doua fiind un drept asignat prin lege față de care instanța de fond are singură îndatorire de a purcede conf. art. 510 c. civ.

Deci, concluziunile instanței de apel în această privință sunt iără îndoială greșite.

Curtea constată că, în speță, chiar și în cazul când ar fi denegat restituirea vieții conjugale, nu ar fi lucrat pârâta cu violare de lege, deoarece e fapt constatat că în momentul când reclamantul a provocat-o să restituie viața conjugală, el trăia în concubinaj și nu există regulă în drept, în urma căreia ar putea fi obligată soția legitimă să continue viața conjugală cu soțul imoral.

Deci, Curtea e de convingerea că instanța de apel a constatat vinovăția pârâtei cu violarea art. 77 L. M.

În ce privește constatarea vinovăției reclamantului.

Având în vedere că pârâta nu a făcut cerere reconvențională conf. art. 189, 494, 642 și 677 pr. civ. la instanța primă competentă, ba nici chiar cererea prevăzută în art. 85 al. 3. L. M., de a se constata în caz de desfacerea căsătoriei și vinovăția reclamantului.

Că astfel fiind, instanța de apel, atunci când a constatat și vinovăția reclamantului, a violat grav principiul „ne ultra petito partium“ asigurat în dispoziția art. 394 pr. civ. deci, desfacerea căsătoriei din vina reclamantului e de asemenea enunțată greșit.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

Secția IV a

Audiența de la 2 Februarie 1922

Președinția D-ului C. Romano, Președinte

N. Bosnieff Paraschivescu, cu N. D. Cocea

EXECUTARE SILITĂ.—VÂNZARE IMOBILIARĂ.—CONTESTAȚIUNI.—JURNALE DE ANULAREA AFIPTELOR ȘI PUBLICAȚIUNILOR.—APEL.—ART. 400, 402, 504, 506 525 ȘI 533 PR. CIVILĂ.

EXECUTARE SILITĂ.—VÂNZAREA IMOBILIARĂ.—AFIPTE ȘI PUBLICAȚIUNI.—CE TREBUE SĂ CUPEINDĂ.—ART. 504 ȘI 506 PR. CIVILĂ.

1. Dispozițiile art. 533 pr. civilă potrivit cărora în caz când tribunalul admite contestația ce se face cu ocazia vânzării silite a unui bun nemișcător, hotărârea ce dă cu acea ocazie este susceptibilă de apel, se aplică și în ce privește jurnalele prin care tribunalul anulează afiptele și publicațiunile făcute în vederea vânzării și asupra cărora deci există drept de apel.

2. Când sunt mai multe urmăriri asupra unui imobil, conexarea lor se poate face fără ca să se mai amâne vânzarea, întrucât legiuitorul prin art. 504 și 506 pr. civilă nu cere ca în afiptele și publicațiunile făcute în vânzarea cerută de un creditor, să se treacă și numele altor creditori urmăritori sau prețul de la care ei arată să se înceapă licitația, fiind suficient numai ca ei să fie citați în regulă și puși în cunoștință de vânzarea imobilului.

No. 8.—Admis apelul făcut de N. Bosnieff Paraschivescu în contra jurnalului Trib. Ilfov S. Notariat cu 7872/921 în proces cu N. D. Cocea.

S'au ascultat D-nii avocați Postelnicu pentru apelant și G. Elefteriu și Tudorache pentru intimat.

Curtea,

Asupra apelului făcut de N. Bosnieff Paraschivescu în contra Jurnalului Tribunalului Ilfov secția Notariat No. 7872 din 28 Noembrie 1921.

Având în vedere susținerile părților, actele și lucrările din dosar.

Având în vedere că prin jurnalul apelat, Tribunalul a admis incidentul ridicat de debitorul N. D. Cocea, a anulat afișele și publicațiunile vânzării făcute pentru ziua de 28 Noembrie 1921, amânând vânzarea pe motiv că în acte nu s'a prevăzut numele, pronumele, profesiunea și domiciliul ambilor creditori următori, N. Bosnieff Paraschivescu și N. Mischoniski, precum și prețurile fixate de ei de la care urmează să înceapă licitația.

Având în vedere că apelantul susține că Tribunalul în mod nelegal și prin violarea art. 504 și 506, pr. civ. a anulat afișele și publicațiunile amânând vânzarea imobilului din B-dul Pache No. 2 și 4 pe motiv că nu s'a trecut în ele și creditorul N. Mischoniski și prețul de la care acesta a cerut să se înceapă licitația, de oarece nici un text de lege nu l'obligă să facă această formalitate.

Având în vedere că intimatul debitor N. D. Cocea atât înaintea Tribunalului cât și la Curțe, susține că în afară de chestia dacă există drept de apel contra unui asemenea jurnal, afișele și publicațiunile sunt nule, întrucât nu s'a arătat prin ele și numele creditorului urmăritor N. Mischoniski, creanța sa și prețul indicat de acesta de la care urmează a începe vânzarea, urmărirea fiind conexate, aceasta pentru ca terții ce ar voi să participe la vânzare să fie puși în cunoștință de adevărata situație și să știe ce sume să aducă ca garanție.

Având în vedere că, din lucrările de la dosar, se constată că pentru același imobil sunt două urmăriri, suma pornită de creditorul apelant N. Bosnieff Paraschivescu, pentru o creanță privilegiată de 300.000 lei cu procente, cheltueli și 6000 lei onorar de avocat, și alta de creditorul N. Mischoninski, pentru o creanță de 1.000.000; urmăriri conexate de Tribunal prin Jurnalul No. 1845/921 și în care ambii creditori au făcut cereri prin care arată prețul de la care să înceapă vânzarea imobilului și anume creditorul N. Bosnieff Paraschivescu indică suma de 350.000 lei; iar creditorul N. Mischoniski, suma de un milion.

Având în vedere că s'a ridicat chestiunea dacă există drept de apel contra jurnalului atacat.

Având în vedere că, după art. 533 pr. civ., când Tribunalul respinge contestația va face de îndată vânzarea, hotărârile acestea ne fiind supuse de cât recursului odată cu ordonanța de judecare, iar în caz când o admite, aceste hotărâriri sunt supuse apelului potrivit art. 402 pr. civilă.

Având în vedere că din art. 400 combinat cu 402 și 525, pr. civ. și urm. reiese că această regulă este aplicabilă nu numai contestațiilor propriu zise de care vorbește art. 530, ci și incidentelor ridicate cu

ocazia unei executări; că, scopul legiuitorului a fost să împedice numai pe debitor de a întârzia urmărirea prin diverse incidente care n'ar fi trebuit după dreptul comun să treacă prin două grade de jurisdicție, iar nu de a nu da putință creditorului să se adreseze celei de a doua instanțe când ar crede că drepturile sale sunt vătămate.

Că, așa fiind, există drept de apel contra jurnalului de față și deci acest incident e nefundat.

Având în vedere că în ce privește trecerea în afișe, numai a prețului fixat de un creditor, legiuitorul prin art. 504 pr. civilă, prevede că afișele și publicațiunile vor cuprinde între altele numele, pronumele și domiciliul creditorului care urmărește, iar art. 506 pr. civilă prevede că afișele și publicațiunile vor mai cuprinde prețul ce creditorul urmăritor va arăta în cererea ce va trebui să facă Tribunalului, formalități prevăzute sub pedeapsă de inutilitate (art. 512).

Având în vedere că din afișele și publicațiunile făcute pentru termenul de 28 Noembrie 1921 se constată că a fost trecut N. Bosnieff Paraschivescu indicându-se ca preț de la care să înceapă vânzarea numai cel arătat de acesta, de și urmărirea erau conexate.

Considerând că după principiile stabilite, când sunt mai multe urmăriri asupra unui imobil, conexarea lor se poate face fără să se mai amâne vânzarea, întrucât legiuitorul prin art. 504 și 506 pr. civ. nu cere ca în afișele și publicațiunile făcute în vânzarea cerută de un creditor, cum este în speță, să se treacă numele, pronumele, profesiunea și domiciliul altor creditori urmăritori, precum și prețul de la care ei arată să înceapă licitația, este destul numai ca ei să fie citați în regulă și puși în cunoștință de vânzarea imobilului asupra căruia au creanță cu privilegiiu, pentru a se prezenta dacă voesc spre a concura la vânzare.

Că, prin aceasta nu se vatămă drepturile celorlalți creditori urmăritori, pentru că dacă imobilul ar avea o valoare mai mare decât prețul fixat de unul din creditorii urmăritori, e de așteptat că se vor ivi concurenți cari vor oferi adevăratul preț, iar dacă s'ar oferi un preț prea mic, cei interesați se vor opune, și Tribunalul va aprecia asupra acestei chestiuni.

Că, dacă s'ar cere încă ca pentru fixarea prețului de începerea licitației să se totalizeze creanțele tuturor creditorilor urmăritori sau să se ia pentru începerea licitației creanța cea mai mare a unui creditor urmăritor, prin aceasta s'ar ajunge uneori la împedizarea urmăririi, pentru că un creditor poate chiar prin înțelegere cu debitorul ar reclama o sumă mult superioară valorii bunului urmărit, așa că nimeni nu s'ar prezenta la licitație, iar ceilalți creditori n'ar putea să-și realizeze drepturile nici odată.

Că, deci, nu e nevoie să se treacă de cât suma fixată de un creditor urmăritor și în genere cea mai mică.

Că, în speță, din acte rezultând că în afișe și publicațiuni au fost trecute numele, pronumele, profesiunea și domiciliul creditorului apelant, precum și prețul arătat de acesta de la care să înceapă licitația și că creditorul urmăritor N. Mischonsnichi a fost citat și s'a prezentat în instanță a concura, Tribunalul în mod greșit a anulat afișele și publicațiunile și a amânat vânzarea cerută de creditorul apelant.

Că, astfel fiind, apelul de față devine fundat și Curtea urmează a-l admite ca atare, a reforma jurnalul Tribunalului și a dispune că în afișele și publicațiunile ce se vor emite să se prevadă ca preț al începerei licitațiunii numai acela arătat de creditorul apelant.

Pentru aceste motive, admite apelul.

Semnați: C. Romano, Gr. Pherekyde, A. Rădulescu

TRIBUNALUL JUDEȚULUI TECUCI

Audiența de la 26 Martie 1922

Președenția D-lui V. Gh. Ioan, Președinte

Gheorghe Enache și alți cu Catinca V. Enache

INTERDICTIONE. — PERSOANĂ MOARTĂ. — DISPOZIȚIA ART. 449 C. CIV. — INTERPRETAREA ACESTUI TEXT. — APLICAREA LUI ÎN MOD OMOGEN ATÂT ÎN ACTELE CU TITLU ONEROS, OÂT ȘI LA ACELE CU TITLU GRATUIT.

Prevederile art. 449 C. civ. fiind dispoziții generale, se aplică deopotrivă atât la actele cu titlu oneros, cât și la acele cu titlu gratuit, fără nici o distincție. Prin consecință, testamentul emanat de la o persoană care se pretinde a nu fi avut în momentul confecționării lui uzul rațiunii sale, nu poate fi atacat pentru smintire de minte, de cât numai din interdicția a

fost cerută sau pronunțată în timpul vieții acelei persoane și dacă dovada smintirii rezultă din chiar cuprinderea actului ce se tacă.

Tribunalul,

Având în vedere apelul făcut de Gheorghe Enache și Maranda D. Dobraniș, din Comuna Găiceana, județul Tecuci, contra cărții de judecată civilă No 20/920 a judecătoriei ocolului rural Găiceana, prin care se respinge acțiunea intentată de numiții contra Catincai V. Enache, pentru anularea testamentului făcut de Vasile Enache.

Având în vedere concluziunile apelanților și actele din dosarul cauzei, în fapt reesă următoarele: La 14 Iulie 1916, prin testamentul autentic de judecătorie ocolului Găiceana cu No. 109 din aceeași zi, acum defunctul Vasile Enache, testează toată averea sa mobilă și imobilă soției sale Catinca V. Enachi; apelanții prin acțiunea de față intentată contra intimatelor au cerut anularea vorbitului testament, în calitate de frați cu defunctul V. Enachi, pentru motivul că acesta, în timpul când a testat era incapabil, nefiind cu mintea sănătoasă.

Chestiunea dedusă în discuția tribunalului, peremptorie în tranșarea în mod principal a cauzei, este dacă art. 449 c. civ. are sau nu aplicație și la actele cu titlu gratuit; a enunța chestiunea, nu este tot una cu a o deslega, ea presintă oare-care dificultăți, nu de text, ci de interpretare, din ansamblu ce ea trebuie privită, căci pentru clarificare urmează să îmbrățișăm și să ne raportăm de o potrivă la sursa legii, la principiile generale de drept și la tradițiile țării.

Că, art. 449 c. civ. român, este isvorât din Codul Napoleon art. 504, cu care se asemănă și care articol nu se aplică la donațiuni și testamente, pentru că la Francezi, deslegarea chestiunii rezidă în art. 901 (Dalloz, art. 504 pag. 823 par. 1 jurispr. 1).

La noi, art. 901 cod. Napoleon, care prevede că „pentru a face o donațiune între vii, sau un testament, trebuie să fii sănătos la minte“, era de prisos, căci este de principiu conform art. 434 c. civ. capacitatea, și a mai li reproșat textul francez în legislația noastră, ar fi fost un nou sens; dar acest înțeles general nu desleagă chestiunea, căci ar urma ca art. 449 c. c. să nu aibă aplicația la nici un contract.

Că, eliminându-se art. 901 francez, nu s'a adus

nici o știrbire principiilor, căci capacitatea de a contracta este regula și se presupune totdeauna și numai când există un text al legii care declară pe cineva necapabil, atunci regula încetează; legiuitorul nostru eliminând art. 901 a făcut-o conștient de inutilitatea lui, întru cât la donațiuni și testamente ca și la ori ce fel de contracte, trebuie să fie capabil, cu mintea sănătoasă și pentru asemenea contracte nu se cere o capacitate mai certă și mai deosebită ca pentru acele cu titlu oneros.

Că dar, fiind aceeași cauză capacitatea omogenă care dă naștere contractelor oneroase, ca și acelor gratuite, nu este nici un motiv de a distinge în efectele lor de mai târziu, când vine cazul de aplicarea art. 449 c. civ. în ce privește ridicarea regulii, a capacității.

Că, în adevăr, art. 449 român, nu are nici o analogie în tradiția țării, a fost rezultat din necesitatea rezolvirii conflictelor, în acțiunile omenesti, fără nici o înrădăcinare în obiceiurile pământului, și în asemenea împrejurări interpretarea lui ar urma să se facă după sursa din care provine, adică după art. 504 francez. totuși nu poate fi soluționată în acest din urmă senz, pentru că dacă la Francezi art. 504 nu are aplicație la donațiuni și testamente, este că sediul materiei se află în dispozițiile art. 901 eliminat din codul nostru.

Apoi, ceiace a determinat la Francezi ca art. 594 să nu aibă aplicație la testamente și donațiuni a fost că, la înscrierea în mod definitiv în cod a art. 901, s'a eliminat partea finală din ante-proiect care conținea că: „aceste acte nu vor putea fi atacate pentru cauză de sminteală decât în cazurile prescrise în art. 504 al titlului despre „interdicțiune“, argument care militază pentru neaplicarea la noi a art. 449 corespunzător 504 francez, la asemenea acte cu titlu gratuit.

Că, nu s'ar putea susține, că art. 856 c. civ. de la testamente, ar cuprinde și ideia legiuitorului francez exprimată prin art. 901, căci articolul românesc, cuprinde principiul general al capacității, după care un interzis (declarat), nu poate face un asemenea act ca fiind incapabil; dar, în ipoteza că un individ în momente de pierderea rațiunii, nedeclarat însă interzis, și totuși face un testament, întrebarea: un asemenea act să nu poată fi anulat pentru lipsă de consimțământ?

S'ar putea aduce imputație moștenitorilor, să tragă

consecința neglijenței lor, de a nu fi cerut interdicția, dar această frază bună ca argumentație, nu este bună ca regulă de drept, căci o argumentație oricât de aleasă ar fi ea, nu trebuie să distrugă nici echitatea fundamentală a clădirii sociale, dar nici să atingă principiile de drept și mai ales textele de lege, căci ar constitui un adevărat pericol social.

Că, întrebarea propusă mai sus, se mai explică prin înlăturarea confuziei între lipsa de consimțământ și capacitate, căci în sfera noțiunii acestei din urmă idei, este cuprinsă și prima, de oarece nu se poate concepe ideia de capacitate, fără ca să nu existe și consimțământ valabil.

Că, în ceiace privește cazul unui testator, care ar dispune de bunurile sale, în ultimile momente ale vieții sale, aci s'ar putea răspunde că consecințele faptului să le tragă moștenitorii, cari nu au provocat interdicția în timpul vieții autorului lor, căci alt-fel pe de o parte s'ar ponegri memoria celui mort, și pe de altă parte s'ar încuraja reaua credință, ridicându-se propria turpitudine la rangul de fundament de drept, și apoi chiar în ipoteza de mai sus moștenitorii nu se pot plângeră că nu au avut timpul a cere interdicția, legiuitorul prin diferitele nuanțe a art. 449 c. civ. a avut grije și de această operație, socotind actul anulabil când dovada smintirei rezultă din chiar cuprinsul actului, căci precum seninătatea este garanția actelor chibzuite, tot așa pierderea uzului rațiunii, este dovada actelor desechilibrate, ce pot fi lesne pipăite și chiar de la prima vedere de multe ori.

Considerând că apoi prin aplicarea omogenă a art. 449 c. civ. la toate contractele, legiuitorul a luat o serie de garanții, când fiind vorba de anularea actelor, mai întâi pentru a se obține declararea în stare de interdicție, se cere îndeplinirea a unor serii întregi de forme prevăzute de art. 395 și urm. c. civ., menite a cristaliza în mod indubitabil starea de demență a unei persoane, nu numai simple depuneri de martori, în majoritatea cazurilor și acele de complot; dar s'ar pune întrebarea: ce se întâmplă în cazul numai a unei simple cereri de interdicție? și aci există garanții serioase, trezindu-se prin aceasta conștiința socială în observația de aproape a persoanei vizate.

A se persista în distincție, în aplicarea dispoziții-

lor art. 449 c. civ., este a se creia o clasă favorizată, aceia a moștenitorilor testamentari și donatari, și tocmai aceasta a văzut-o legiuitorul român cu ochi răi, atunci când cu intenție a eliminat art. 901 din codul francez, pentru a curma ori ce confușiune și a aplica deopotrivă legea—art. 449 român—și prin aceasta se înlătură bănuiala și face să se nască încrederea în lege.

Că, art. 449 c. civ. prevăzând o regulă absolută, atunci când se caută a se face excepții pentru donațiuni și testamente,—acte gratuite—trebuie a o face conform principiilor, numai în baza unui text special, cum este la francezi art. 901, dar a face excepții numai pe considerațiuni de ordin general, este cu totul periculos.

Că, confușiunea ce se crede că există în aplicarea art. 449, nu se poate pune pe seama faptului neordonării materiei, prin aceia că codul nostru civil în diferitele sale titluri și capitole, a fost elaborat de diferiți jurisconșulți, ci din contra dacă observăm chiar la materia interdicție, unde a lucrat aceiași redactori, se vede că s'a eliminat din legiuirea noastră art. 503 francez, fapt săvârșit cu destulă conștință, căci prin aceasta legiuitorul a voit să supună anularea actelor săvârșite de o persoană înainte de a fi interzis. regulilor de drept comun, conștințind astfel principiul fundamental, că capacitatea trebuie să rezidă la fundamentul ori cărui act; dar prin aceasta nu se dezice aplicația art. 449, la ori ce fel de acte fără distincție, căci regula plicată la acele cu titlu oneros, făcute de capabili, nu este rațiune a nu o aplica și acelor cu titlu gratuit, făcute în aceleași condițiuni.

Că, aceste principii și reguli de dreaptă aplicație, au făcut pe legiuitorul nostru ca la coordonarea tuturor materiilor revăzute și discutate în sâmul comisiunii însărcinată cu elaborarea codului, să'l determine de a da forma definitivă a codului nostru, prin eliminarea intenționat a art. 901 și 902 cod. francez pentru a trasa o singură linie în aplicația art. 449 c. civ. tuturor contractelor.

În acest sens s'a pronunțat în mod constant înalta noastră Curte de Casație, de câteori a avut ocazia de a da soluțiunea cazului,—jurisprudența fiind aceiași la toate instanțele, cu varianta adusă cazului de Curtea de Apel din Craiova Secția I prin decisi-

unea din 10 Octombrie 1919, și opinia separată a d-lor consilieri A. Hinna și M. Vidrașcu în apelul Maria C. Haret cu Epitropia Institutului M. Sofian, judecat de Curtea de Apel Iași Secția II-a la 27 Octombrie 1904; asemenea și puțină doctrină, Nacu II p. 248 și Bonachi I p. 884, afară de D-l Profesor și jurisconșult Alexandresco, care nu împărtășește această părere, atât prin valoroasa lucrare, volumul III, partea I-a, pag. 67 și urm., cât și prin adnotațiile cu care însoțește cele mai multe din hotărârile date asupra cestiunei.

Având în vedere că, în fapt, apelanții Gheorghe Enache și Maranda D. Dobraniș, nu fac dovadă că, autorul lor, Vasile Enache, în timpul când era în viață a fost declarat interzis pentru pierderea uzului rațiunii sau pentru această cauză măcar a fi provocat interdicția acestuia, în asemenea caz și conform art. 449 c. civ. nu mai rămâne de cât singura ipoteză, pentru anularea testamentului, dacă dovada smintirei minții numitului testator ar rezulta din chiar cuprinderea actului ce se atacă.

Că, examinând coprinsul testamentului autentificat de judecătoria ocolului rural Găiceana la No. 109 din 11 Iulie 1916, rezultă perfectă seninătate a minții în dispoziția bunurilor sale, cuprinsă în acest act, însoțit de garanția că era opera unui om perfect capabil, prin faptul constatării consimțământului de magistratul ce a instrumentat.

Că, faptul boalei testatorului Vasile Enache înainte de facerea testamentului, nu are nici o influență în a face să se slăbească convingerea capacității numitului, atâta vreme cât nu s'a procedat conform art. 449 c. civ., ci din contra explică și mai mult fapta unui om perfect sănătos la minte, când motivat de boala de care suferea, dispune testamentar, boală ce este de alt ordin de cât aceea a minții, de oare ce are ca consecință pierderea sa din viață după două luni.

Că dar așa fiind, față de cele dezvoltate, apelul cată a fi privit ca nefundat și ca atare respins.

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte V. Gh. Ioan, respinge ca nefundat apelul, etc.

Semnați: V. Gh. Ioan, D. Colea.

Administrația revistei roagă pe d-nii abonați în întârziere a'i trimite costul abonamentului rămas neachitat.